

Οι δυνάμεις που πυροδότησαν τους δύο παγκοσμίους πολέμους προέρχονταν από το ηπειρωτικό ευρωπαϊκό έδαφος και σ' αυτούς νικητής εστέφθη το Η. Βασίλειο με τους συμμάχους του. Σιγά – σιγά μέσα στην ιστορική χοάνη καταγράφηκε και οικοδομήθηκε μία υπόρρητη αντιπαλότητα με τις δυνάμεις της ηπειρωτικής Ευρώπης η οποία παρά τις απόπειρες καταλλαγής της από διάφορους ηγέτες ένθεν – κακείθεν αυτό δεν έγινε εξ' ολοκλήρου εφικτό. Θα ήταν άξιο λόγου για παράδειγμα να υπενθυμίσουμε τις τεράστιες διαφορές στις αντιλήψεις, τις πεποιθήσεις και τις πολιτικές συλλήψεις ανάμεσα στους Άγγλους και τους Γερμανούς ή τους Γάλλους σε άλλο βαθμό. Ο οικονομικός και πολιτικός εθνικισμός των Γερμανών που εκφράσθηκε μέσα από το κίνημα Sturm and Drag αιματοκύλισε την Ευρώπη και τον κόσμο αρκετές φορές ενώ ο πολιτικός και οικονομικός φιλελευθερισμός των αγγλοσαξόνων κατάφερε να κυριαρχήσει επί της γής μέχρι πρόσφατα και αναίμακτα.

Εκείνο που χαρακτήριζε και χαρακτηρίζει ίσως λιγότερο τώρα τους Αγγλοσάξονες είναι ο οικονομικός και πολιτικός ορθολογισμός. Από τον Λόκ, τον Χιούμ και τον Σμίθ έως τον Τσώρτσιλ αυτοί σκέφτονται με γνώμονα την αρχή της απολαβής ανάλογα με τον κόπο. Και όσο πιο μεγάλο είναι το πεδίο που εφαρμόζεται αυτή η αρχή τόσο πιο μεγάλα γίνονται και τα οφέλη. Αντίθετα οι «ηπειρωτικοί» και ιδιαίτερα οι Γερμανοί, σκέφτονται με βάση την αρχή της εθνικής ισχύος και επιβολής. Η αντίθεση αυτή στον πυρήνα της λογικής θεώρησης του κόσμου ήταν η ρίζα για τις ιστορικές συγκρούσεις μεταξύ των δύο μεγεθών και όσο αυτή δεν λύεται οι συγκρούσεις θα ανανεώνονται με κάθε ευκαιρία.

Στην ουσιαστική του πλευρά το ζήτημα έχει σχέση με τις μεγάλες κοινωνικές φιλοσοφίες που διέπουν τις κοινωνίες. Δηλαδή με τον φιλελευθερισμό και τον συντηρητισμό. Τον κοινοβουλευτισμό και τον πρωσσιισμό. Οι γερμανοί γιούνκερς προτίμησαν τη συσπείρωση τους γύρω από ιδέες περί του απολυταρχικού κράτους ενώ οι αγγλοσάξονες προέταξαν την ευελιξία του ατομικού φιλελευθερισμού. Δεν δίστασαν οι ηπειρωτικοί προκειμένου να αποφύγουν τον κομμουνισμό στις αρχές του 20ου αιώνα να διολισθήσουν στην σοσιαλδημοκρατία και στην παρατεταμένη παραφθορά της δηλαδή στον εθνικό σοσιαλισμό και τον εθνικοφυλετισμό. Οι διχαστικές συνέπειες είναι γνωστές και οι απόπειρες όπως είναι φυσικό γεφύρωσης δεν απέδωσαν τα μέγιστα αποτελέσματα. Οι διαφορές παραμένουν, όχι βέβαια στον ίδιο βαθμό, αλλά αν δεν ληφθούν πρόσθετα μέτρα εξομάλυνσης, ενδέχεται αυτές να αυξηθούν.

Με τον τρόπο που σκέφτονται οι Βρετανοί κατέληξαν στην απόφαση να απομακρυνθούν από ένα υπέρ κρατικό μόρφωμα που αντί να επιλύει ζητήματα δημιουργεί και άλλα και αντί να οφελεί τους λαούς των χωρών τους βλάπτει πολλαπλώς αν μετρήσουμε τα πολυειδή κόστη και τα πενιχρά οφέλη. Προϋπολογισμοί, μετανάστευση, γραφειοκρατικοί εθνικοί

εγωϊσμοί, πολιτική ακινησία, και άλλα πολλά, είναι ζητήματα στα οποία οι Αγγλοσάξονες έχουν διαφορετικές λύσεις, ποιο ορθολογικές κατά τη κρίση τους, να υποδείξουν.

Το ερώτημα που τίθεται είναι αν η απόφαση για έξοδο από την Ε. Ένωση θα οφελήσει τους βρετανούς ή όχι. Αν ενισχύσει την εθνική τους οικονομία ή θα την αποδυναμώσει. Τα ίδια ακριβώς ερωτήματα τίθενται και για την ευρωπαϊκή οικονομία μετά την απομάκρυνση του Ην. Βασιλείου.

Οι απαντήσεις στις ερωτήσεις αυτές δεν είναι εύκολες. Εξαρτώνται από πολλούς παράγοντες οι πλείστοι των οποίων είναι βαθιά ριζωμένοι στις δεκαετίες που πάρασαν.

Πρώτα απ' όλα οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των δύο έχουν φτάσει σε επίπεδα που είναι δύσκολο να εκτιμηθούν. Κυρίως για την Βρετανία το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών της κατευθύνονται προς τις χώρες της Ένωσης. Αυτό δεν πρόκειται ν' αλλάξει. Αντίθετα με την μείωση της αξίας της στερλίνας οι εξαγωγές για ένα κάποιο διάστημα θα ενισχυθούν με πολλαπλά οφέλη για την οικονομία της.

Από την άλλη πλευρά ενδέχεται να μειωθούν και οι εισαγωγές της από την Ένωση λόγω της υψηλής νομισματικής ισοτιμίας και να αναπτυχθούν δράσεις υποκατάστασης τους με ακόμα ένα όφελος για το εισόδημα, το προϊόν και την απασχόληση.

Το τρίτο θετικό στοιχείο είναι η επιτάχυνση του πληθωρισμού η οποία θα ενισχύσει τις διαδικασίες της εγχώριας ανάπτυξης, μέχρι ενός ορισμένου βαθμού.

Το τέταρτο θετικό στοιχείο είναι ότι αφού θα μειωθεί η αξία της λίρας θα αυξηθούν οι αποδόσεις των ομολόγων με συνέπεια μια αύξηση των κεφαλαιακών ροών που ενδεχομένως θα αντισθμίσει εκείνη των εκροών.

Η στερλίνα φαίνεται πως είναι κατά 15 με 20% υποτιμημένη κάτι που σημαίνει πως έχει μειωθεί και το γενικό επίπεδο των αμοιβών και φυσικά της αγοραστικής δύναμης των βρετανών αλλά τουλάχιστον θεωρητικά αυτό σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα πρόκειται ν' αλλάξει.

Οφέλη επίσης θα προκύψουν και από την περιστολή έως μηδένιση των δημοσίων δαπανών που αφορούν στην χρηματοδότηση των κονδυλίων του προϋπολογισμού της Ένωσης αφού δεν θα είναι πλέον μέλος της.

Όμως το ακριβές πρόσημο στο ισοζύγιο των θετικών και αρνητικών συνεπειών του Brexit θα το εντοπίσουν οι συγκεκριμένες ποσοτικές μελέτες που οφείλουν να εκπονηθούν και από τις δύο πλευρές. Για παράδειγμα οι τουριστικές ροές θα αυξηθούν προς την Βρετανία αλλά θα βρίσκονται σε εκείνο το επίπεδο ώστε να υπερκαλύψουν τη μείωση των προσόδων από τα εισερχόμενα ξένα κεφάλαια;

Γιατί το λειτουργικό μοντέλο της οικονομίας της Βρετανίας είναι χρηματοοικονομικό και διαμετακομιστικό σε μεγάλο βαθμό. Η έξοδος από την Ένωση είναι σχεδόν βέβαιο πως θα απειλήσει, άγνωστο σε ποιο βαθμό και για πόσο χρονικό διάστημα, τις χρηματοοικονομικές και διαμεσολαβητικές λειτουργίες της οικονομίας. Ήδη γίνεται γνωστό ότι πολλές σχετικές επιχειρήσεις που εδρεύουν στο Λονδίνο σκέφτονται να μεταφερθούν στο Παρίσι ή το Βερολίνο όπου θα συγκεντρώνονται μεγάλες δεξαμενές κεφαλαίων. Επειδή όμως κάθε οικονομικό φαινόμενο έχει δύο κύριες όψεις αυτό μπορεί να αποβεί και σε όφελος της Βρετανικής οικονομίας η οποία έτσι θα αναγκασθεί να επικεντρωθεί περισσότερο σε πραγματικά παραγωγικές δραστηριότητες με αυξημένη προστιθέμενη αξία.

Επίσης μεγάλο ερωτηματικό θεωρείται το είδος της αποκόλλησης. Θα έχει βίαια χαρακτηριστικά ή ήπια. Για παράδειγμα αν οι γραφειοκρατίες της Ένωσης αποφασίσουν να δράσουν αποφασιστικά, που μάλλον έτσι φαίνεται πως θα κάνουν προς παραδειγματισμό, θα επιβάλλουν σκληρά δασμολογικά καθεστώτα για διάφορες κατηγορίες προϊόντων, με σκοπό να πλήξουν τις βρετανικές εξαγωγές.

Θα επιβάλλουν επίσης ένα σύντομο χρονικό διάστημα διαπραγματεύσεων προκειμένου να εμπεδωθεί το νέο καθεστώς σχέσεων ανάμεσα στα δύο μέρη, επιφέροντας μία ανακανομή ισορροπιών στο εσωτερικό του Ην. Βασιλείου με άγνωστες ακόμα συνέπειες.

Αλλά πόσο και πως μπορεί να πλήξει η απόφαση περί εξόδου από την Ε. Ένωση μία οικονομία η οποία είναι βαθειά θεμελιωμένη στις παγκόσμιες αγορές με ανταγωνιστικές δομές και θεσμούς; Γιατί η οικονομία του Η. Βασιλείου είναι η 5η μεγαλύτερη οικονομία παγκοσμίως, η 9η στη παγκόσμια σειρά με όρους ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης, και η

δεύτερη μέσα στην Ε. Ένωση. Καλύπτει το 4% του παγκόσμιου ΑΕΠ με 2,849 τρις δολάρια και 43,770 κατά κεφαλή εισόδημα το 2015.

Η δομή της κατά τομέα, είναι εντυπωσιακή. Μόνο το 1,5% του εργατικού δυναμικού απασχολείται στον αγροτικό τομέα, το 18,8% στη βιομηχανία και το 79,8% στο τομέα των υπηρεσιών. Η οικονομία της Μ. Βρετανίας δουλεύει με σχεδόν πλήρεις ρυθμούς. Μόνο το 4,9% του εργατικού δυναμικού της παραμένει στην ανεργία ενώ η απασχόλη φθάνει στο 74,5% του συνόλου, ποσοστό από τα υψηλότερα στον κόσμο. Η χρηματοοικονομική της βιομηχανία αλλά και οι υδρογονάνθρακες της βόρειας θάλασσας που έδωσαν 2,9 δις βαρέλια πετρελαίου το 2015 της προσδίδουν ανταγωνιστικά αναπτυξιακά πλεονεκτήματα έναντι όλων. Το ίδιο αποτέλεσμα στα πλεονεκτήματα της επιφέρει και η αεροδιαστημική της βιομηχανία που κατατάσσεται δεύτερη παγκοσμίως ενώ από τις 500 μεγαλύτερες εταιρίες οι 26 είναι βρετανικές.

Με πραγματικούς όρους το Η. Βασίλειο είναι ο 9ος μεγαλύτερος εξαγωγέας παγκοσμίως και ο 6ος μεγαλύτερος εισαγωγέας. Αναμένεται πως η μείωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της λίρας θα βελτιώσει ακόμα περισσότερο τα μεγέθη αυτά.

Το τελικό αποτέλεσμα όλων αυτών είναι να “ανταμοίβει” το οικονομικό σύστημα τους εργαζόμενους με 3,373 ευρώ κατά μέσο όρο το μήνα, σε πραγματικές τιμές.

Με αυτό το οικονομικό υπόβαθρο, το ιστορικό αυτοκρατορικό παρελθόν, τη ναυτική ισχύ, το εκπαιδευμένο εργατικό δυναμικό και την παγκόσμια ελκυστικότητα που ασκεί στους πληθυσμούς του κόσμου, ιδιαίτερα το Λονδίνο, εκείνος που θα πρέπει να ανησυχεί από την μεταβολή των ισορροπιών στην Ευρώπη μάλλον θα πρέπει να είναι η Ένωση. Γιατί η Βρετανία τηρεί όλες τις προϋποθέσεις για να θεωρηθεί αυτόνομη οικονομικά και πολιτικά ενώ οι ευρωπαίοι ίσως διαθέτουν ένα μεγαλύτερο άθροισμα τεχνικά αλλά τα ελλείμματα τους στους πόρους, στη λήψη αποφάσεων και στη διοίκηση είναι μάλλον χρόνια και γι' αυτό αγγυλωτικά.

Ο μεγάλος φόβος που ελλοχεύει στις κορυφές της διοίκησης της Ε. Ένωσης είναι μήπως και το Brexit επιταχύνει τους ρυθμούς ανάπτυξης της Μ. Βρετανίας και τελικά αποτελέσει παράδειγμα προς μίμηση και όχι προς αποφυγή και για πολλούς άλλους.

Συντάχθηκε απο τον/την Κουρματζής Θάνος

Κυριακή, 23 Οκτώβριος 2016 17:19 - Τελευταία Ενημέρωση Δευτέρα, 24 Οκτώβριος 2016 11:01

Κουρματζής Θάνος